

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-35/14-1981 13.09.22

22.09.2022

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28, MD – 2004

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea efectuării controlului constituționalității prevederilor art.70 Calomnia din Codul Contravențional nr. 218/2008.

Anexă:

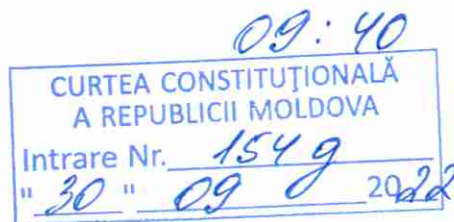
1. Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 1 file;
2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 07 file.
3. Copia încheierii Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2022, privind admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 3 file;

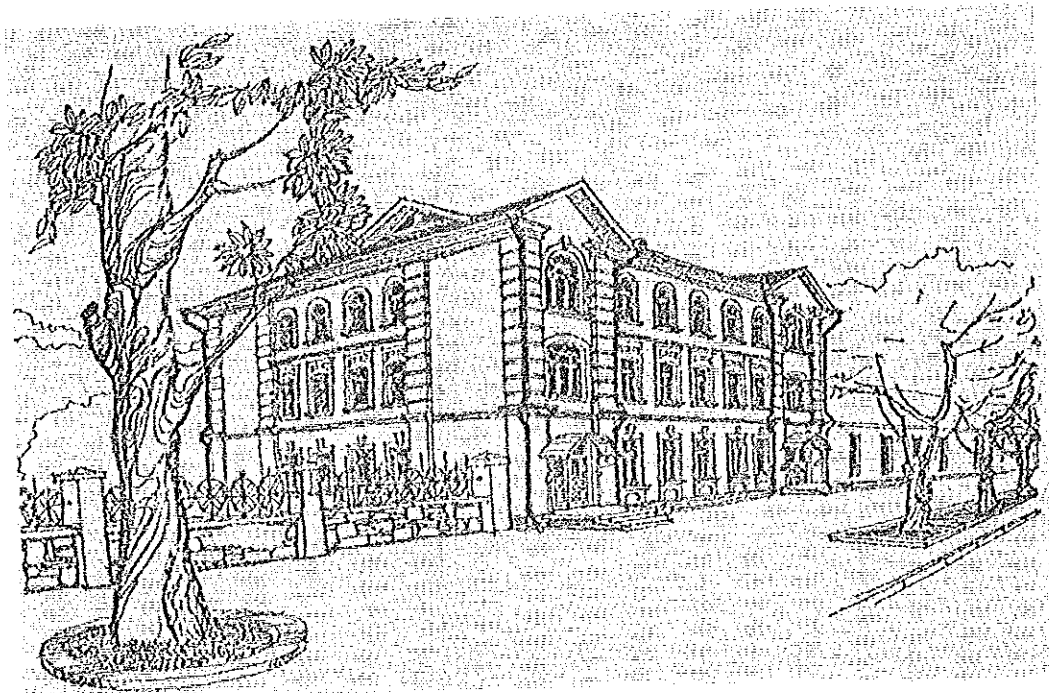
**Judecător al
Curții de Apel Chișinău**

Morozan Ghenadie

ex: Știrbu Fiodor
tel: 0(22) 635 343

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică****1. HLOPEȚCHI****2. Igor**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

Într-o perioadă nestabilă cet. Savin Veronica Ion, urmărind scopul de a obține mijloace financiare de la avocatul Igor Hlopețchi sub aparența unor relații civile, precum și reanimarea dosarului civil Savin Veronica versus Știrban Nicolae privind încasarea sumei de 500 000 lei, prin crearea artificială a temeiurilor de revizuire, a constituit un grup criminal organizat în care i-a atras pe Leahu Nicolae, Cornescu Nicolae, Brumărel Igor, Savin Ion și Savin Igor, și prin înțelegerea prealabilă și diviziunea rollurilor infracționale, au fabricat un proces contravențional în care Savin Veronica, Savin Igor și Savin Ion au făcut o declarație falsă în sensul art. 352¹ alin. (1) Cod penal, iar cet. Leahu Nicolae primind sugestii și indicații de la Cornescu Nicolae și Brumărel Igor, a indicat într-un document oficial cu bună-știință niște informații false precum că „Savin Ion Grigore” nu este condamnat penal.

În continuare, intenționând să ducă până la capăt intenția infracțională, la 23 decembrie 2020 în lipsa mea, la ora 16:35, Cornescu Nicolae a întocmit un proces-verbal de contravenție în care a indicat cu bună știință date false în sensul art. 332 alin. (1) Cod contravențional, prin care l-a atras ilegal la răspundere contravențională pe Igor Hlopețchi că acesta, din postura de avocat apărând interesele legitime ale clienților: ar fi comis în perioada 19.02.2020-16.10.2020, contravențiile de la art. 70 alin. (1) și (2) Cod contravențional, prin faptul că: „*în sesizările, plângerile, cererile adresate Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Serviciului de Informații și Securitate, în cadrul procesului de audiere aș fi declarat cu bună-știință informații calomnioase că Savin Ion, Savin Igor și Savin Veronica sunt condamnați penal, fac parte din grupări criminale, inclusiv se aduc învinuiri în săvârșirea infracțiunii, înjosindu-le onoarea și demnitatea*”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 24 ianuarie 2022, contestația a fost admisă cu anularea procesului-verbal cu privire la contravenție, pe motiv că nu există faptul contravenției.

Nefiind de acord cu hotărârea în cauză, una din pretinsele victime - Savin Veronica, a contestat cu recurs soluția primei instanțe.

În prezent, cauza contravențională este pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

C. Obiectul sesizării³

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 50 din Codul contravențional nr. 218/2008, cu următorul conținut:

Articolul 70. Calomnia

(1) Calomnia, adică răspîndirea cu bună știință a unor informații mincinoase ce defăimează o altă persoană,

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale rati materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

se sancționează cu amendă de la 48 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore, cu amendă de la 72 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura anumite activități pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Aceeași acțiune însoțită de învinuirea în săvârșirea unei infracțiuni se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura anumite activități pe un termen de la 6 luni la un an.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Autorul sesizării consideră că speței îi sunt incidente mai multe drepturi fundamentale garantate de Constituție, în special:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale *(pe dimensiunea principiului non bis in idem în contextual paralelismelor legislative și duplicității răspunderii combinat cu abuzul de drept)*.

În acest context, în jurisprudența sa anterioară, Curtea a subliniat că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative (HCC nr.2 din 30.01.2018, §45).

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

În esență, sesizarea vizează constituționalitatea art. 70 din Codul contravențional, din perspectiva paralelismelor de ordin juridic, exprimată existența unor remedii civile mai puțin intruzivite în conținutul Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare.

PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 4 COMBINAT CU ARTICOLELE 21 și 23 DIN CONSTITUȚIE

În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, în legislația națională în domeniul apărării onoarei, cinstei și demnității, erau deja în vigoare o serie de reglementări, acte normative cu caracter primar sau secundar (Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertate de exprimare și Codul civil nr. 1107 din 06 iunie 2002).

Autorul sesizării reamintește că preeminența dreptului presupune, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice.

În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

Acuzațiile contravenționale, în lumina jurisprudenței CtEDO ar putea fi considerate „penale”, în sensul articolului 6 al Convenției.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmării penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (*Rohlena v. Cehia [MC]*, 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania [MC]*, 20 octombrie 2015, § 153; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție.

În acest sens, se constată că principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (*nullum crimen sine lege*) și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege (*nulla poena sine lege*). Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.

*această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unu
mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă
ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește
vizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim
vădit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru
otul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.*

Autorul reține că principiul în discuție are consecințe atât pentru activitatea de elaborare a normelor penale, cât și pentru procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru judecător.

Se mai menționează că, în activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine și se realizează atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența acestuia. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție (HCC nr.12 din 14 mai 2018, § 35 și § 36; HCC nr. 25 din 12 august 2021, § 60 și § 61).

Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor care au competența aplicării legii penale, inclusiv instanțelor de judecată, două obligații esențiale: (1) interpretarea corectă și aplicarea în mod uniform a legii penale; (2) interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (HCC nr.12 din 14 mai 2018, § 37; HCC nr. 25 din 12 august 2021, § 62).

Curtea Europeană a subliniat în jurisprudența sa că expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. ca aceasta să fie accesibilă și previzibilă (Rohlena v. Cehia [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 154; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile, clare și previzibile.

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată dispune de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

La rândul ei, condiția clarității și a previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).

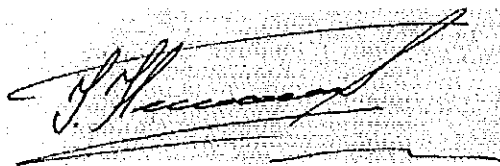
Existența unei situații de duble valențe juridice contavențional-civile în privința aceleiași fapre, crează premise pentru interpretarea extensiv-defavorabilă a legii penale, motiv pentru care este necesară declararea textului ca fiind neconstituțional în vederea înlăturării paralelismelor de ordin juridic.

Din aceste motive, în temeiul articolelor 135 alin. (1) lit. a) și g) și 140 din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 61, 62 lit. a) și e) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, facem apel la Înțelepciunea Onorartei Curți și,

SOLICITĂM:

- Declararea sesizării ca fiind admisibilă;
- Exercițarea controlului de constituționalitate asupra textului de lege de la art. 6 și art. 70 din Codul contravențional nr. 218/2008;

F. Declar pe proprie onoare ce toate informațiile utilizate în prezenta sesizare sunt veridice.

Autorul sesizării

Igor I. HLOPETCHI drd.⁶

---

⁶ Document purtător de semnătură mobilă în sensul Legii nr. 91/2014, dovada se atașează

Dosarul nr.4r-511/22
4-21001472-02-4r-24022022

ÎNCHEIERE

20 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, în componența:

Președintele de ședință

Bulhac Ion

Judecătorii

Morozan Ghenadie și Lîsfi Ghenadie

Cu participarea:

Victimei

Savin Veronica

judecând în ședință judiciară publică, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de Hlopețchi Igor, privind controlul constituționalității art.6 și art.70 Cod contravențional, în cadrul cauzei contravenționale în privința lui Hlopețchi Igor, în baza art.70 alin.(1), (2) Cod contravențional, Colegiul

A C O N S T A T A T:

1. În procedura Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău se află la examinare în ordine de recurs, recursul declarat de victima Savin Veronica împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 24.01.2022, în cadrul cauzei contravenționale în privința lui Hlopețchi Igor, în baza art.70 alin.(1), (2) Cod contravențional.
2. La 20.09.2022, prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Chișinău, făptuitorul Hlopețchi Igor a depus o cerere de sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând Înaltei Curți verificarea constituționalității art.6 și art.70 Cod contravențional.
3. Examinând materialele cauzei, în special a sesizării în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul penal consideră necesar de a admite sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, din următoarele considerente
4. Potrivit art.7 alin.(3) - (3²) Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale,

instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

5. Relevante speței sunt și prevederile pct.83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, care stabilesc că, verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

6. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții, și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

7. Pct.107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

8. Respectiv, verificând întrunirea în cererea înaintată de către făptuitor în cadrul ședinței de judecată, a condițiilor enumerate în Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.2 din 09.02.2016, Colegiul penal a ajuns la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de Hlopeșchi Igor cu privire la verificarea constituționalității art.6 și art.70 Cod contravențional, cu remiterca materialelor corespunzătoare în adresa Curții Constituționale.

9. În conformitate cu art.7, 342, 364 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE:

Admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de Hlopețchi Igor, inițiată în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) din Constituția RM, pentru verificarea constituționalității art.6 și art.70 Cod contravențional.

Expedierea în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către Hlopețchi Igor.

Suspendarea examinării recursului declarat de victima Savin Veronica împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 24.01.2022, până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională a constituționalității art.6 și art.70 Cod contravențional.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președintele ședinței:

Bulhac Ion

Judecătorii:

Morozan Ghenadie

Lîsfi Ghenadie